

Liidetud kohtuasjad T-22/02 ja T-23/02

Sumitomo Chemical Co. Ltd ja Sumika Fine Chemicals Co. Ltd *versus* Euroopa Ühenduste Komisjon

Konkurents — Kartellid vitamiinitorude sektoris — Komisjoni otsus lõpetatud rikkumiste tuvastamise ja trahvide määramata jätmise kohta — Määrus (EMÜ) nr 2988/74 — Komisjoni õiguse määrata trahve või sanktsioone aegumine — Õiguskindluse põhimõte — Süütuse presumpatsioon — Õigustatud huvi tuvastada rikkumised

Esimese Astme Kohtu otsus (neljas koda laiendatud koosseisus), 6. oktoober
2005 . . . . . II - 4073

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Konkurents — Haldusmenetlus — Komisjoni pädevus — Lõpetatud rikkumise tuvastamine — Tingimus — Õigustatud huvi*
(Nõukogu määrus nr 17)

2. Ühenduse õigus — Tõlgendamine — Mitmekeelsed õigusaktid — Ühetaoline tõlgendamine — Erinevate keeleversioonide lahknevused — Asjaomase õigusakti üldine ülesehitus ja eesmärk kui viitamise alus

3. Konkurents — Haldusmenetlus — Aegumine uurimismenetlustes — Mõiste „sanktsioon” määruse nr 2988/74 tähenduses — Rahalised sanktsioonid — Hõlmamine — Rikkumist tuvastav otsus — Välistamine
(Nõukogu määrus nr 2988/74, artikli 1 lõige 1)

4. Konkurents — Haldusmenetlus — Komisjoni pädevus — Rikkumise tuvastamise õiguse sõltumatus õigusest nõuda rikkumise lõpetamist ja määrata trahv — Trahvi määramise õiguse aegumise mõju õigusele tuvastada rikkumist — Puudumine
(Nõukogu määrused nr 17 ja nr 2988/74, artikli 1 lõige 1)

5. Ühenduse õigus — Õiguse üldpõhimõtted — Õiguskindlus — Sellise õigusnormi puudumine, mis kehtestab komisjoni pädevuse teostamisele aegumistähtaja — Õiguskindluse põhimõtte rikkumine ühenduse seadusandja poolt — Puudumine

6. Tühistamishagi — Komisjoni otsus olukorras, kus puudub õigusnorm, mis kehtestab tema pädevuse teostamisele aegumistähtaja — Õiguskindluse nõuete järgimine — Kohtulik kontroll — Piirid
(EÜ artikkel 230)

7. Ühenduse õigus — Üldpõhimõtted — Tunnustamine — Säte, mis on olemas kõikide liikmesriikide õiguskorras — Ebapiisavus tunnustamiseks

8. Ühenduse õigus — Tõlgendamine — Põhimõtted — Autonoomne tõlgendamine — Piirid — Liikmesriikide õigusele viitamine teatud juhtudel

9. Ühenduse õigus — Põhimõtted — Põhiõigused — Süütuse presumptsioon — Menetlus konkurentsi valdkonnas — Kohaldatavus — Õiguspärase menetluse lõpus sellise õigusrikkuja vastutuse tuvastamine, kellele ei saa aegumise tõttu trahvi määrata — Rikkumine — Puudumine

(EL artikkel 6)

10. Konkurents — Haldusmenetlus — Komisjoni pädevus — Lõpetatud rikkumise tuvastamine — Teostamise kord — Õigustatud huvi tõendamine konkreetsete asjaoludega

(Nõukogu määrus nr 17)

1. Määrus nr 17 on andnud komisjonile õiguse kohustada ettevõtjaid lõpetama tuvastatud rikkumine ja määrata konkurentsieeskirjade rikkumise korral trahve ja karistumakseid. Õigus võtta selles osas vastu otsuseid sisaldab tingimata õigust tuvastada asjaomast rikkumist.

kumist tuvastava otsuse vastu võtta siiski tingimusel, et institutsioonil on selleks õigustatud huvi.

(vt punktid 36, 37, 130)

Rikkumise lõpetamine enne komisjoni otsuse vastuvõtmist ei kujuta endast sellisena asjaolu, mis takistaks komisjonil teostada oma õigust tuvastada konkurentsieeskirjade rikkumine ja selle eest sanktsioon määrata. Esiteks, komisjoni õigust määrata sanktsioone ei mõjuta mingil määral asjaolu, et rikkumist kujutav tegevus ja selle kahjulik mõju on lõppenud; teiseks, komisjon võib asjaomase ettevõtja juba lõpetatud rik-

2. Ühenduse õigusnormi grammatilise tõlgendamise raames tuleb arvesse võtta asjaolu, et ühenduse õigusaktid on koostatud erinevates keeltes ja et kõik keeleversioonid on autentseid; ühenduse õigusnormi tõlgendamine eeldab seega keeleversioonide võrdlust.

Kui ühenduse õigusnormide ühetaolise tõlgendamise nõue välistab kindla õigus-

akti käsitlemise isoleeritult, kuid nõuab kahtluse korral, et seda tõlgendatakse ja kohaldatakse teisi keelversioone silmas pidades, tuleb asjaomast sätet tõlgendada nende versioonide lahknevuse korral vastavalt õigusakti, millesse norm kuulub, üldisele ülesehitusele ja eesmärkidele.

Üldisemas plaanis tuleb ühenduse õiguse sätete tõlgendamisel arvesse võtta mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärgi, mille osaks nimetatud säte on, ning kõiki ühenduse õiguse sätteid.

õiguse suhtes määrata Euroopa ühenduste transpordi- ja konkurentsialaste õigusnormide rikkumise eest rahalisi sanktsioone, sõltumata sellest, kuidas neid sanktsioone neid kehtestavates õigusaktides nimetatakse.

Rikkumist tuvastav otsus ei kujuta endast sanktsiooni määruse nr 2988/74 artikli 1 lõike 1 tähenduses ja seega ei kohaldata sellele sama sättega ette nähtud aegumist.

(vt punktid 60 ja 61)

(vt punktid 42, 46, 47)

3. Määruse nr 2988/74 Euroopa Majandusühenduse transpordi- ja konkurentsieeskirjades ettenähtud menetluste ja sundtäitmise rakendamise aegumistähtaegade kohta artikli 1 lõikes 1 esinev termin „sanktsioonid” viitab üksnes ühe ja sama aegumise korra kohaldamisele komisjoni
4. Juhul, kui määrusega nr 17 kehtestatud korra raames on komisjoni rikkumise tuvastamise pädevus üksnes tuletatav, st et see sisaldub tingimata otseses pädevuses nõuda rikkumise lõpetamist ja määrata trahve, ei sõltu selline tuletatud pädevus siiski üksnes sellest, kas institutsioon seda otsust pädevust teostab. Sellise pädevuse autonoomiat ei saa

seega eitada ning seda ei mõjuta ka asjaolu, et selle pädevuse teostamine oli allutatud institutsiooni õigustatud huvi olemasolule.

Asjaolu, et komisjonil ei olnud enam pädevust määrata rikkumise toimepanijatele trahvi määruse nr 2988/74 Euroopa Majandusühenduse transpordi- ja konkurentsieeskirjades ettenähtud menetluste ja sundtäitmise rakendamise aegumistähtaegade kohta artikli 1 lõikes 1 sätestatud aegumistähtaja möödumise tõttu, ei takista iseenesest seega vastu võtmast otsust, millega tuvastatakse, et see möödunud rikkumine on toime pandud.

(vt punktid 63, 131)

5. Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb selleks, et aegumistähtaeg täidaks oma ülesannet tagada õiguskindlus, see eelnevalt kehtestada ja tähtaja pikkuse ning rakenduseeskirjade kehtestamine kuulub ühenduse seadusandja pädevusse.

Aja jooksul kindlustunud olukordade kui tahes lõputut kahtluse alla seadmist takistav aegumine tugevdab õiguskindlust, kuid võib ka lubada selliste olukor-

dade kindlustumist, mis olid vähemalt algupäraselt seadusega vastuolus. Räämistik, mis siinkohal aluseks võetakse, tuleneb järelikult õiguskindluse nõuete ja õiguspärasuse nõuete kohandamisest ajalooliste ja sotsiaalsete oludega, mis on antud ajajärgul ühiskonnas ülekaalus. Seetõttu valib aegumistähtajad üksnes seadusandja.

Ühenduse kohus ei saa seega arvustada ühenduse seadusandja valikuid, mis ta on teinud aegumisnormide kehtestamise ja vastavate tähtaegade kindlaksmääramise osas. Seetõttu ei saa asjaolu, et komisjoni pädevuse tuvastada ühenduse õiguse rikkumisi teostamisele ei ole ette nähtud aegumistähtaega, kujutada endast õiguskindluse põhimõtte rikkumist.

(vt punktid 81–83)

6. Ühenduse kohtu pädevusse ei kuulu rikkuva käitumise suhtes aegumistähtaegade, aegumise ulatuse või rakendu-

seeskirjade kindlaksmääramine, olgu üldisel moel või vastavalt tema menetluses olevale konkreetsele asjale. Vaatamata sellele ei välista seadusest tuleneva aegumise puudumine seda, et komisjoni tegevust konkreetsel juhul ei võiks õiguskindluse põhimõtet arvesse võttes piirata. Aegumistähtaega sätestava õigusakti puudumisel takistab õiguskindluse alusõue komisjoni määramatult oma pädevuse teostamist edasi lükkamast.

hetke, mil institutsioon rikkuvate asjaolude olemasolust teada sai, ning haldusmenetluse kestuse mõistlikkust.

(vt punktid 87–89)

Seega ei pea ühenduse kohus komisjoni hilinenud tegevusest tuleneva kaebuse uurimisel piirduma tuvastamisega, et aegumistähtaeg puudub, vaid peab kontrollima, kas komisjon ei tegutsenud ülemäärase hilinemisega.

7. Asjaolu, et kõikide liikmesriikide õigus-kordades kehtib sama õigusnorm, ei ole piisav, et ühenduse õigus tunnustaks seda ühenduse õiguse üldpõhimõttena.

(vt punktid 97, 99)

Siiski ei tule komisjoni tegevuse ülemäärase hilinemise olemust hinnata üksnes aja põhjal, mis oli kulunud tegevuse esemeks olevate asjaolude ja tegevuse alustamise vahel. Vastupidi, komisjoni tegevust ei saa institutsioonile süüks pandava viivituse või mõne muu hoole-tuse puudumisel lugeda ülemäärasel hilinenuks ja arvesse tuleb võtta eelkõige

8. Ühenduse õigusnormi sõnastust, mis ei viita otseselt liikmesriikide õigusele nende tähenduse ning ulatuse kindlaksmääramiseks, peab tõlgendama tavaliselt autonoomsena ja selleks tuleb arvestada sätte konteksti ja kõnealuse regulatsiooniga taotletavat eesmärki.

Otsese viite puudumisel võib ühenduse õiguse kohaldamisel olla vajalik viidata

sobival juhul liikmesriikide õigusele, kui ühenduse kohus ei suuda ühenduse õigusest või ühenduse õiguse üldpõhimõtetest leida kriteeriume, mis võimaldaksid tal täpsustada ühenduse õigusnormide sisu ja ulatust autonoomse tõlgenduse abil.

vihje, mis puudutab antud rikkumises süüdistatava isiku vastutust, kui see isik ei ole saanud kasutada kõiki tagatise, mis tavaliselt reeglipäraselt kulgeva ja vastuvaite põhjendatuse suhtes tehtava otsusega lõppeva menetluse raames kaitseõiguse teostamiseks antakse.

(vt punktid 100 ja 101)

9. Süütuse presumptsioon — sellisena nagu see tuleneb eelkõige Euroopa inimõiguste konventsiooni artikli 6 lõikest 2 — on üks põhiõigustest, mis on EL artikli 6 lõike 2 kohaselt ühenduse õiguskorras kaitstud.

Süütuse presumptsioon ei takista seevastu seda, et antud rikkumises süüdistatava isiku vastutus tuvastatakse sellise menetluse lõpus, mis kulges terves ulatuses vastavalt ettenähtud eeskirjadele ja mille raames oli kaitseõigust võimalik teostada täiel määral, ja seda isegi siis, kui rikkumise toimepanijale ei saa selleks pädeva asutuse õiguse aegumise tõttu määrata sanktsiooni.

Seda kohaldatakse menetlustes, mis puudutavad ettevõtjate suhtes kohaldatavate konkurentsieeskirjade rikkumist ja mis võivad lõppeda trahvide või karistumaksete määramisega.

(vt punktid 104–107)

Süütuse presumptsioon tähendab seda, et igäüht, keda süüdistatakse kuriteos, peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud. Seega välistab see menetlust lõpetavas otsuses mis tahes formaalse sedastuse ja isegi

10. Mis puudutab tema pädevuse tuvastada otsusega konkurentsieeskirjade rikkumist, mis on lõpetatud, teostamise eeskirju, siis komisjon rikub õigusnormi, põhjendades sellise otsuse tühistamist, kui ta otsust vastu võttes ei selgita välja, kas sellise sedastuse aluseks on õigustatud huvi. Komisjon ei või selles osas

piirduda üksnes üldise viitega sellistele eeldustele nagu vajadus julgustada ettevõtjaid eeskujulikult käituma ja huvi hoida ära teo kordumine, võttes arvesse asjaomaste rikkumiste eriti rasket laadi, ja huvi võimaldada kahjustatud kolmandatel isikutel pöörduda siseriiklikesse tsiviilkohtutesse. Tal on kohustus tõendada antud olukorra enda asjaoludega, et

need eeldused on õiged ja põhjendavad järelilikult tema õigustatud huvi võtta vastu nimetatud rikkumist tuvastav otsus.

(vt punktid 132, 136–138)